

Zakládá obchodní podíl v SJM účast druhého manžela v obchodní korporaci?

Jiří Remeš

Dikce zákona

§ 142 odst. 3 SOZ

Stane-li se jeden z manželů za trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva, nezakládá nabytí podílu, včetně akcií, ani nabytí členských práv a povinností členů družstva, účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev.

§ 709 odst. 3 NOZ

Součástí společného jmění je také podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva. To neplatí, pokud jeden z manželů nabyl podíl způsobem zakládajícím podle odstavce 1 jeho výlučné vlastnictví.

Dosavadní judikatura

- [§ 143 odst. 2 SOZ] *nelze vykládat jinak, než že jím není dotčena skutečnost, že následkem vynaložení prostředků patřících do společného jmění, aniž by se současně stali „kolektivními“ společníky ve společnosti s ručením omezeným, se obchodní podíl nabytý jedním z manželů stává součástí společného jmění obou manželů.*
- *Důsledkem ustanovení § 143 odst. 2 ObčZ je toliko oddělení či odlišení právního postavení společníka – manžela, jenž se stal společníkem obchodní společnosti, od právního postavení druhého manžela, který se společníkem nestal.*
- ***Jen manžel - společník má práva a povinnosti vyplývající pro něj z úpravy postavení společníka obchodní společnosti v obchodním zákoníku či jiném právním předpise nebo ve společenské smlouvě.***
- NS 22 Cdo 700/2004, publikován jako R 68/2005

Názory proti (SJM nezakládá účast)

- Dědič, J., Šuk, P.
 - K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci. *Obchodněprávní revue* 6/2014.
- Eichlerová, K.
 - In Černá, S., Štenglová, Pelikánová, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. Praha : Wolters Kluwer, 2015, s. 309. (ve vztahu k podílu v s.r.o.).
- Ministerstvo spravedlnosti
 - Důvodová zpráva k tzv. malé novele (PID: RACK9QMEL700).
- Štenglová, I.
 - In Černá, S., Štenglová, Pelikánová, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. Praha : Wolters Kluwer, 2015, s. 455. (ve vztahu k členství v nebytových družstvech).
- Zuklínová, M.
 - In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. Praha : Wolters Kluwer, 2014, komentář k § 709 NOZ.

Argumenty proti

- Úprava SJM se vztahuje jen na majetková práva (Zuklínová).
- Příprava NOZ – dikce „*majetková hodnota podílu*“ vypuštěna pro nadbytečnost (Zuklínová, MSpr).
- Použití singuláru (... ***stal-li se manžel*** *v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo družstva*) – zákon předpokládá, že se společníkem stane jen jeden manžel, a pro tento případ stanovuje § 709(3) následek (Dědič/Šuk, MSpr).
- Nikdo se nemůže stát společníkem bez souhlasu (Dědič/Šuk, MSpr).
- Právní jistota, zejména spoluzakladatelů (Dědič/Šuk).
- Pokud by platil opak, bylo by ustanovení zbytečné a stačil odst. 1 (MSpr).
- O společném členství manželů mluví ZOK jen u bytových družstvech v § 739 odst. 1 (MSpr).

Názory pro (SJM zakládá účast)

- Bezouška, P., Havel, B.
 - Podíl v obchodní korporaci ve společném jmění manželů, prý vše jasné... *Obchodněprávní revue* 4/2015.
- Čech, P.
 - Činí rekodifikace z obou manželů společníky? *Právní rádce* 10/2013.
- Melzer, F., Tégl, P.
 - *Občanský zákoník. IV. svazek. § 655–975. Rodinné právo.* Praha: Leges, 2015 (dosud nevydáno, názor autorů uvádí Bezouška/Havel).
- Pokorná, J.
 - In Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil, T. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2014, komentář k § 32 ZOK.
- Psutka, J.
 - in Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 169-71.

Argumenty pro

- Dikce zákona, odpadnutí legislativní překážky (Čech, Pokorná, Psutka, Bezouška/Havel).
- § 709 (3) NOZ upravuje způsob nabytí do SJM, ne důsledky nabytí (Psutka).
- Jednotnost podílu (Bezouška/Havel).
- Podíl v korporaci je věc – nelze použít judikaturu z BSM. (Bezouška/Havel).
- Účast není osobní, ale majetkové právo (Bezouška/Havel).
- Srovnání s německou úpravou (Bezouška/Havel).
- Projev vůle manžela není třeba (analogie s nabytím vlastnictví k nemovitosti, Bezouška/Havel).

Znění po tzv. malé novele

Součástí společného jmění je také podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stali se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva; nabytí podílu však nezakládá účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev. To neplatí, pokud jeden z manželů nabyl podíl způsobem zakládajícím podle odstavce 1 jeho výlučné vlastnictví.

Anketní otázka

Zakládá obchodní podíl v SJM účast druhého manžela v obchodní korporaci?

- a) Ano.
- b) Ano, a manželé si musí zvolit společného správce podílu.
- c) Ne.
- d) Nejsem přesvědčen/a o žádné ze shora uvedených možností.

Děkuji Vám za pozornost 😊